

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/25/096853/494243
Datum collegebesluit: n.v.t.
Datum commissievergadering: maandag 29 juni 2026
Datum raadsvergadering: donderdag 9 juli 2026

Soort Voorstel: Raadsvoorstel
Onderwerp: Rapport Rekenkamerrapport sportaccommodaties
Portefeuillehouder: Wethouder Van Hellemond
Programma:

Kernboodschap: De Rekenkamer (RK) heeft onderzoek gedaan naar sportaccommodaties. Doel van het onderzoek was inzicht krijgen in de manier waarop de gemeente omgaat met sportaccommodaties die in eigendom zijn van de gemeente.

Bijlagen: Aanbiedingsbrief RK en onderzoeksrapport sportaccommodaties d.d. 2 april 2026.

Beslispunten De aanbevelingen uit het Rekenkamer onderzoeksrapport naar sportaccommodaties over te nemen en het college op te dragen deze uit te voeren en daarover aan de raad te rapporteren.

Relatie met:

- ☐ Agendapunt: (bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)
- ☐ Toezegging:
- ☐ Amendement/motie:
- ☐ Schriftelijke vragen:

Onderwerp

Rapport Rekenkamer sportaccommodaties

Aanleiding onderzoek

In Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg zijn veel sportverenigingen actief en dragen de binnen- en buitensportaccommodaties bij aan de mogelijkheid om diverse sporten uit te oefenen. Sporthallen, zwembaden en sportvelden moeten onderhouden worden en op den duur wellicht vervangen. Daarnaast vragen ontwikkelingen in de samenleving om nieuwe sportfaciliteiten. Daar waar de gemeente als eigenaar het beheer en onderhoud van sportaccommodaties onder zich heeft, leidt dit tot jaarlijkse kosten en soms grote investeringen.

De Rekenkamer heeft een onderzoek uit laten voeren naar de manier waarop de vier gemeenten omgaan met hun sportaccommodaties. Het onderzoek past binnen het overkoepelende thema kapitaalgoederen, dat onderdeel is van het onderzoeksplan 2025–2026. Binnen dit thema zijn eerder onder andere riolering, onderwijsvastgoed en wegen, bruggen en onderdoorgangen onderzocht.

Doel onderzoek

De Rekenkamer wil met dit onderzoek inzicht bieden in de besluitvorming en financiering van investeringen, vervanging, beheer en onderhoud van deze sportaccommodaties.

Uitvoering onderzoek

De centrale onderzoeksvraag luidt:

Hoe geven de gemeenten vorm aan investeringen in nieuwbouw, vervanging, beheer en onderhoud van sportaccommodaties (en -velden) en welke kosten zijn hiermee gemoeid?

In het onderzoek is een normenkader toegepast dat beschrijft wat in theorie een goed ingerichte organisatie en aangenomen beleid op dit terrein zou moeten kenmerken. Aan de hand van tien normen is onderzocht of bij de gemeenten sprake is van:

- actuele informatie over hun accommodaties;
- duidelijke beleidskaders en onderhoudsstrategieën;
- heldere taakverdelingen binnen de organisatie;
- betrokkenheid van belanghebbenden;
- een goed geïnformeerde gemeenteraad die zijn kaderstellende en controlerende rol kan vervullen.

Conclusies

Hoofdconclusie

De investeringen nieuwbouw, vervanging en het beheer en onderhoud van sportaccommodaties in eigendom van de gemeente zijn bij alle vier gemeenten op een beheersmatige manier vormgegeven. De kosten hiervoor zijn bij de vier gemeenten in beeld en worden gedekt door hiervoor ingestelde bestemmingsreserves en voorzieningen.

1. Het onderhoud van de binnensportaccommodaties vindt in alle vier gemeenten planmatig plaats door middel van de systematiek van Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's). In de gemeenten Wassenaar en Voorschoten biedt een actueel vastgoedbeleid hiervoor de kaders. In Oegstgeest is de Nota Vastgoed 15 jaar oud. In Leidschendam-Voorburg ontbrak tot 2024 een strategisch vastgoedbeleid.
2. De kosten en dotaties voor beheer en onderhoud voor binnensportaccommodaties zijn bij alle gemeenten in beeld, onderbouwd in de MJOP's. Wat betreft de buitensportaccommodaties, hebben de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Voorschoten deze kosten de afgelopen periode duidelijk in beeld. Bij de gemeente Wassenaar ontbreekt een overzicht van deze kosten. De gemeente wil deze kosten koppelen aan de nieuwe beleidskoers in de Sportvisie. In Oegstgeest valt onderhoud aan de sportvelden onder het Beheerplan Groen, er worden echter geen kosten begroot, noch verantwoord ten laste van het budget (openbaar) Groen.
3. Het expliciet aanbrengen van een koppeling tussen het inhoudelijke sportbeleid en het beleid voor onderhoud/vervanging van sportaccommodaties is bij alle vier gemeenten nog weinig uitgewerkt. In de Sportvisies/-akkoorden wordt veel aandacht besteed aan de noodzaak tot meer bewegen en het opkomen van nieuwe sport- en beweegtrends, wat vooral vraagt om het creëren van specifieke locaties. Er wordt daarbij weinig tot geen expliciete relatie gelegd met het bestaande areaal aan sportaccommodaties.
4. De koerswijziging in het beleid voor de buitensportaccommodaties in Wassenaar en Voorschoten houdt in dat de gemeenten de verantwoordelijkheid voor hun eigendom meer invulling willen geven. In Wassenaar moet de concrete aanpak hiervoor nog worden ontwikkeld. In Voorschoten wordt de mogelijkheid van maatwerk geboden in de afspraken met verenigingen. Dit kan een risico vormen vanuit het uitgangspunt van de gemeente om alle verenigingen gelijk te behandelen bij de tegemoetkoming in kosten.
5. In alle vier gemeenten spelen vergelijkbare uitdagingen: de druk op/het gebrek aan vrijwilligers, de landelijke plicht en wens tot verduurzaming, beperkte financiële ruimte en de noodzaak tot regionale samenwerking. Sportbeoefening houdt niet op bij de gemeentegrens. Vooral in de Leidse regio (Voorschoten en Oegstgeest) wordt gewerkt aan gezamenlijke verkenningen voor het realiseren van nieuwe accommodaties, terwijl in de Haagse regio (Wassenaar en Leidschendam-Voorburg) dit gesprek nog moet worden versterkt.
6. In alle vier gemeenten is binnen de organisatie voorzien in een aanspreekpunt voor de verenigingen en betreft de gemeente overkoepelende sportorganisaties bij de beleidsvorming.
7. De kaderstelling door de raden wordt ingevuld bij de vaststelling van de programmabegroting, waarin de reserves en voorzieningen voor onderhoud en vervanging/vernieuwing zijn opgenomen. In de gemeenten waar nieuwbouw aan de orde is geweest of nog wordt voorzien, tonen de raden actieve betrokkenheid. Door middel van moties oefenen zij invloed uit.
8. De raadsleden bij alle vier gemeenten ervaren breder een gevoel van beperktere controle op het onderwerp. De informatievoorziening hierover loopt vooral via de Planning & Control-cyclusdocumenten, in de toelichting op het verplichte taakveld 'Sportaccommodaties' en in de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen'. In Wassenaar en Voorschoten wordt beperkt inzicht gegeven in het kwaliteitsniveau van beheer en onderhoud. In Oegstgeest wordt in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen ingegaan op al dan niet achterstallig onderhoud van de binnensportaccommodaties en de acties die hierop plaatsvinden. In Leidschendam-Voorburg bevatten de P&Ccyclusdocumenten gedetailleerde informatie over investeringen en onderhoudsniveaus.

Aanbevelingen

Algemeen voor de vier gemeenten

1. Geef meer inhoud aan de beleidsmatige integrale benadering van sportinhoudelijk beleid, accommodatiebeleid, beheer en onderhoud en verduurzaming. Een instrument hiervoor, dat in andere gemeenten wordt gebruikt is een Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport. Hiermee wordt vanuit de maatschappelijke behoefte aan bewegen en sport de toekomstige behoefte aan sportaccommodaties in beeld gebracht, met daaruit voortvloeiend de planning en de financiering van onderhoud en vernieuwing van deze accommodaties. De sportvisies en de andere beleidsdocumenten van de gemeenten bevatten wel elementen hiervoor, maar bieden nog geen integraal plan waarin planning en financiering van beheer en onderhoud van sportaccommodaties expliciet gerelateerd zijn aan op beleid gebaseerde toekomstige benodigde locaties en accommodaties.
2. Intensiveer het bovenlokale overleg over sportaccommodaties, investeer in de kennis en inzichten in regionale sportbeoefening en de ontwikkeling van de vraag naar sport. Dit draagt bij aan een betere onderlinge afstemming van de ontwikkelingen en de behoefte aan sportaccommodaties. Een IHP Sport of in elk geval vergelijkbare wijze van planning, terminologie en type accommodaties, werkt bevorderend voor deze regionale afstemming. Structurele afstemming met de grote regionale partners (Leiden voor Oegstgeest en Voorschoten en Den Haag voor Wassenaar en Leidschendam- Voorburg) is hierbij noodzakelijk.
3. Bepaal in samenspraak tussen college en raad uitgangspunten voor de informatievoorziening over sportaccommodaties en actualiseer in de P&C-cyclus de informatievoorziening naar deze uitgangspunten. Versterk in de P&C-cyclus de koppeling tussen beleid (visie op rolneming bij sportaccommodaties), middelen (voor nieuwbouw, renovatie, beheer en onderhoud) en kwaliteitsniveau.

Mogelijke uitwisseling van ervaringen

De geplande nieuwbouw van een sportaccommodatie in 2029 vraagt om een zorgvuldig vervolgproces van besluitvorming en uitvoering, waarbij het benutten van de recente ervaringen van Wassenaar van toegevoegde waarde kan zijn.

Bespreking rapport in de commissie M&S van 29 juni 2026

De commissie dankt de Rekenkamer voor het rapport. De commissie bespreekt de conclusies en de aanbevelingen uit het rapport. De volgende vragen en onderwerpen passeren de revue: de commissie vindt het positief dat Voorschoten de kosten in beeld heeft. Aan het college wordt gevraagd hoe zij de regionale samenwerking kunnen uitvoeren. De wethouder geeft aan dat vanuit de Voorschotense behoefte te kunnen insteken en op basis daarvan regionale samenwerking op te zoeken. Op de vraag naar de opstelling van een meerjarig onderhoudsprogramma antwoordt de wethouder dat zij gaat werken aan een toekomstbestendig plan hiervoor. Een integraal huisvestingsplan kan hieruit voortkomen. Er wordt aandacht gevraagd voor de verschuiving van georganiseerde sport naar individuele sport en wat dit betekent voor de openbare ruimte en groenvoorziening. De suggestie om scholen voor sporttoernooien een vaste jaarlijkse bijdrage te geven in plaats van dat zij subsidie moeten aanvragen, gaat de wethouder onderzoeken. De commissie adviseert de raad de aanbevelingen over te nemen.

Commissie Mens en Samenleving,
29 juni 2026

Besluit

Zaaknummer: Z/25/096853/494243

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelezen het de bestuurlijke nota van de Rekenkamer en het rapport sportaccommodaties, d.d. 2 april 2026;

Gehoord de bespreking in de commissie Mens en Samenleving van 29 juni 2026,

besluit:

De aanbevelingen uit het Rekenkamer onderzoeksrapport naar sportaccommodaties over te nemen en het college op te dragen deze uit te voeren en daarover aan de raad te rapporteren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 9 juli 2026.

de griffier,

de voorzitter,

Dhr. drs. E. Krijgsman

Mw. drs. N. Stemerding